

4. Collegebrug

De Collegebrug is een experimentele brug voor voetgangers en fietsers. De brug hangt op aan slechts twee masten en overspant 203 meter. Een derde steunpunt werd omwille van stabiliteitsredenen geplaatst. Door de steeds wisselende positie van de hoofdkabels ontstaat een brugdek met een variabele driehoekige sectie. Deze driehoekige sectie is dermate uniek dat ze met windtunnelproeven werd getest op haar stabiliteit.



Collegebrug, Fotografie Jonny Adams , Copyright © 2009 W&Z

Een fietsersbrug mag niet te steil te zijn wil ze een volwaardig alternatief vormen voor bestaande bruggen. Om zeven meter boven het water te raken is een totale lengte van 203 meter nodig. De ruimte op de Diksmuide- en IJzerkaai is te beperkt om 200 meter brug te bouwen. Door het 'vouwen' van de brug in zijn karakteristieke S-vorm past deze binnen de beschikbare ruimte.

De brug is één van de ontbrekende stukken om dwars doorheen de stad een volwaardige noord zuid verbinding te krijgen voor zwakke weggebruikers.

ontwerper: Laurent Ney & partners + SUM projects
bouwjaar: 2008-2009
soort: hangbrug
lengte: 203 meter
hoogte: 16,5 meter
breedte: 3 meter
gewicht: 220.000 kg

5. Diksmuidekaai

Het openbaar domein langsheen het tracé van de werken wordt volledig opnieuw aangelegd. Grote stukken ervan zijn ondertussen gerealiseerd. Het ontwerp van de heraanleg werd door Leiedal (ism Jordi Farrando) ontwikkeld. In totaliteit zullen de hernieuwde oevers bijna twee kilometer beslaan.

Door het verbreden en rechtekken van de rivier ontstaan ruimtes die tot op heden nergens in de stad te zien waren. Plots krijgen we in de binnenstad perspectieven van 700 meter lang en dit op stapafstand van de Grote Markt. Deze grootstedelijke schaal is zo prominent dat de heraanleg er niet kan op gericht zijn deze te ontkennen of te verdoezelen met kleine elementen.

Dit alles betekent dat er in de vormgeving van de nieuwe Diksmuidekaai resoluut gekozen werd om de



Diksmuidekaai, Fotografie Gerald Van Rafelghem, Copyright © 2006 Stad Kortrijk

grootschaligheid van de nieuwe Leie te gebruiken. Het concept van de aanleg benadrukt de schaal door de breedte, een doorgedreven horizontaliteit en soberheid van aanleg.

In het dwarsprofiel zijn de zachte weggebruikers royaal bedeed. De acht meter brede promenade biedt een maximum aan comfort voetgangers en fietsers. Wagens worden van deze promenade geweerd door een 20 cm hoge trottoirband.

De promenade is uitgevoerd in tintbeton zodat een tactiel oppervlak ontstaat. Fietsers en voetgangers zijn van elkaar gescheiden door de lineaire opstelling van het straatmeubilair. Hoogstammige bomen doorbreken de horizontaliteit en vormen een begeleiding voor de fietser en wandelaar.



De Diksmuidekaai en Albertpark werden in 2008 genomineerd voor de onderscheiding 'Publieke ruimte 2008' door het Steunpunt Straten.
De Diksmuidekaai werd genomineerd voor de 5e Rosa Barba European Landscape Award.

Leiewerken te Kortrijk Albertpark en omgeving



In de jaren '60 van de vorige eeuw werd beslist om de Leie bruikbaar te maken voor schepen van 1350 ton en op termijn 4400 ton (klasse V). Op heden is de Leie bruikbaar voor schepen tot 800 ton (klasse II). Hierdoor wordt de haven van Antwerpen verbonden met het Seine-bekken via het water. De werken in Kortrijk vormen het sluitstuk van deze operatie.

Klasse II

Klasse V

Om de Leie bevaarbaar te maken voor klasse V-schepen worden er zeven nieuwe bruggen gebouwd en drie kilometer nieuwe kademuren. De nieuwe Leie zal 32 ipv 20 meter breed zijn en bevat minder bochten.

De Leiewerken waren oorspronkelijk van waterbouwkundige aard. De nadruk lag louter op de verbreding van de rivier waarbij het herstel van het stedelijk weefsel en de heraanleg van het openbaar domein nauwelijks aandacht verdienden. In de loop der jaren veranderde deze attitude.

Samen met de stad Kortrijk en onder impuls van de intercommunale Leiedal werden de krijtlijnen van deze nieuwe aanpak uitgezet. Door permanent te streven naar kwaliteit, zowel op plannings-, ontwerp- als uitvoeringsniveau en bewust te kiezen voor een hoogwaardige afwerking ontstonden meerwaarden die niet in het oorspronkelijk project waren begrepen. Hierdoor onderscheiden de Leiewerken zich duidelijk van andere grootschalige infrastructuurwerken. De keuze van de ontwerpers van de bruggen is hiervoor illustratief: Bureau d'Etudes Greisch, Ney & Partners, Zwarts & Jansma, SUM projects en Arc & Teco.

Vandaag zijn vier bruggen afgewerkt en in gebruik genomen (Dambrug, Groeningebrug, Collegebrug, Ronde van Vlaanderenbrug). De Noordbrug is in uitvoering. De kades langsheen het water zijn ondertussen quasi voltooid waardoor de stadsbewoner *zijn* Leie terug kan ontdekken. Het Albertpark, skatebowl en binnenkort Buda-beach zijn nieuwe groene ruimtes voor de stad.

De Leiewerken kennen hun voltooiing in 2011.



Groeningebrug, Fotografie Gerald Van Rafelghem, Copyright © 2006 Stad Kortrijk

1. Groeningebrug

De Groeningebrug is deel van de stadsring rond Kortrijk en loopt dwars over het Albertpark. Door het achteruit plaatsen van de landhoofden ontstaat een ruime doorgang onder de brug. Het Albertpark wordt niet in twee gesplitst door de brug maar loopt er onder door.

Specifiek voor brug zijn de houten fiets- en voetpaden waardoor het voor de gebruiker meteen duidelijk is welk deel van de rijweg voor hem/haar bestemd is.

*ontwerper: SUM project
bouwjaar: 2001-2002
soort: liggerbrug
lengte: 125 meter
hoogte: 9 meter
breedte: 19 meter
gewicht: 720.000 kg*

2. Albertpark

De rechte trekking van de Leie ter hoogte van het Albertpark zorgde ervoor dat 1/3 van het oorspronkelijke park verdween. Daarnaast is de Groeningebrug zo prominent aanwezig dat het risico bestond het park als restgroen te ervaren.

Conceptueel werd gekozen het park als een schelp aan het water vorm te geven. De rivier vormt geen grens maar komt in het midden van het park te liggen. Door het terugtrekken van de brughoofden en bovendien de verkeersstromen naar de rand van



Albertpark, Fotografie Gerald Van Rafelghem, Copyright © 2006 Stad Kortrijk

het park te leiden ontstaat een groene ruimte met betekenis. Visueel loopt het park onder de brug door. De aanleg van het park wordt, analoog aan de Diksmuidekaai, bewust sober gehouden. De sterke openheid versterkt het schaalgevoel dat door de nieuwe Leie wordt geïntroduceerd.

Door de stapelmuren in schisteuze leisteel worden niveauverschillen gemaakt. Hierdoor ontstaan terrassen in het park die bruikbaar zijn om vaste maaiveldhoogtes (bv boomspiegels) op te vangen. De wandelpaden worden langsheen deze stapelmuren geleid en slingeren doorheen het park. De slingerbeweging maakt het mogelijk de hellingspercentage klein te houden waardoor de

paden makkelijk bruikbaar zijn voor voetgangers en mindervaliden.

Naast de grote bestaande solitaire bomen (Kaukasische vleugelnoot) werd geen extra beplanting geïntroduceerd. Het ontbreken van struiken zorgt voor doorzichten die opnieuw weer de openheid en schaal van de ruimte in de verf te zetten.

De verlichtingselementen bestaan uit kleine grondarmaturen die het pad aanstralen. Zo werden storende verlichtingspalen vermeden.

3. Skate-bowl

Bij de heraanleg van het openbaar domein werd door de Stad Kortrijk geopteerd om in het Albertpark een skatebowl in te planten. De skatebowl vormt een attractiepool in deze anders dode hoek van het park. Het ontwerp van de skatebowl is door de stad Kortrijk samen met Team pain ontwikkeld. De bowl is opgevat als één monoliet van beton waarin uitsnijdingen en hellingen zijn gemaakt. Hierdoor ontstaat een veel gevarieerder parcours dan bij een klassieke ramp.

Om de skatebowl te integreren in het landschap gebruikt men dezelfde vormtaal als de rest van het park. Een horizontale aanleg, versterkt door het gebruik van grote gazons en de afwezigheid van storende verticale elementen zoals verlichtingsarmaturen. De niveauverschillen in het park worden opgevangen door gebruik te maken van stapelmuren in rode schisteuze leisteel. Samen



Skate-bowl, Fotografie Gerald Van Rafelghem, Copyright © 2006 Stad Kortrijk

met de paden in dolomiet ontstaat hierdoor een harmonieus geheel.

Naast het infrastructurele verhaal van de skatebowl ontwikkelde de Stad nog 2 andere sporen om een gedegen beleid rond skateboarden te voeren. De omwonenden, gebruikers en stadsdiensten komen op regelmatige tijdstippen samen teneinde de werking van de bowl te bespreken en indien nodig bij te sturen. Tenslotte huisvest de Stad het expertisecentrum skate, blade en bike.

